

God och nära vård - En reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem (SOU 2020:19)

2 Utredningens uppdrag, arbetssätt och utgångspunkter

E-hälsomyndigheten instämmer i utredningens resonemang om att digitalisering som utgår från invånares och medarbetares behov utgör en förutsättning för en utveckling mot en god och nära vård. Även om denna utrednings fokus inte ligger på konkreta förslag inom digitaliseringsområdet, vill myndigheten i detta sammanhang påpeka att grunden för verklig digital transformation är att se digitaliseringen som en del i en större omställning. Processer, arbetssätt, kompetensförsörjning och kultur tillsammans med teknisk utveckling behöver samverka för att få till de genomgripande förändringar som krävs. Digitalisering bör enligt E-hälsomyndighetens mening inte ses som ett isolerat utvecklingsområde.

E-hälsomyndigheten vill vidare belysa vikten av gemensamma standarder och specifikationer, som också är ett prioriterat insatsområde i Vision e-hälsa 2025. Detta utreds i myndighetens uppdrag att sammanställa och tillgängliggöra nationella gemensamma specifikationer för att underlätta informationsutbyte mellan hälso- och sjukvård och socialtjänst¹. Området kan verka tekniskt och avlägset från en utveckling mot personcentrering och god och nära vård, men det finns anledning att hävda att ett väl utvecklat sätt för att dokumentera och göra det möjligt att överföra denna information strukturerat är en förutsättning för den samordning och kontinuitet som är nödvändig. Behovet av gemensamma standarder och specifikationer är även en viktig del i att möjliggöra strukturering av data och uppföljning av vårdflödet.

3 Framgångsfaktorer och hinder för omställningen

E-hälsomyndigheten delar utredningens uppfattning att digitaliseringen måste utgå från de berörda aktörernas behov och förutsättningar för att vara ändamålsenlig och effektiv. Myndigheten noterar också att det kan finnas en koppling mellan personcentrerad vård och användarcentrerad teknisk utveckling. Båda dessa synsätt bygger i hög grad på delaktighet från den det i slutändan handlar om, och sätter fokus på individens faktiska behov snarare än det som någon annan anser vara det bästa. En organisation som strävar mot en högre grad av personcentrering gentemot patient eller brukare bör också arbeta personcentrerat i frågor som rör digitalisering och teknisk utveckling.

¹ <https://www.ehalsomyndigheten.se/globalassets/ngs/uppdrag-att-tillgangliggora-och-forvalta-gemensamma-nationella-specifikationer.pdf>

En viktig del av den nära vården är de digitala tjänster och det informationsutbyte som möjliggörs med digitala verktyg. Det uppdrag som E-hälsomyndigheten har för uppföljning inom e-hälsoområdet kan komma att utgöra ett viktigt delunderlag för att kunna studera om den nära vården utvecklas i önskvärd riktning.

4 Samverkanstrukturer för hälso- och sjukvården

Det finns redan idag flera krav på samverkan i lagstiftningen. E-hälsomyndigheten vill lyfta fram att det sannolikt krävs fler åtgärder än den nu föreslagna samverkan mellan den kommunfinansierade hälso- och sjukvården och den regionfinansierade hälso- och sjukvården för att påskynda utvecklingen.

5 Patientkontrakt – patientens stöd för en sammanhållen vård

E-hälsomyndigheten ser positivt på att utredningen också belyser att patientkontraktet ska kunna delges patienten på flera olika sätt. Det är viktigt att patienten själv kan ta del av sitt patientkontrakt.

8 En ändamålsenlig struktur för styrning av hälso- och sjukvården

E-hälsomyndigheten delar utredningens bedömning att begreppen öppen vård och sluten vård inte speglar modern hälso- och sjukvård. Däremot anser myndigheten att en förändring av begreppet sluten vård kommer ha konsekvenser på E-hälsomyndighetens insamlingar över läkemedel sålda på rekvisition. Denna statistik utgör en del av uppföljningen av läkemedelsförsörjningen, både på regional och nationell nivå. Vårdens behov av uppföljning har förändrats sedan strukturen för läkemedelsstatistik för rekvisitioner utformades.

Socialdepartementet
S2020/02841/FS

I detta ärende har generaldirektör Janna Valik beslutat.
Farmaceutisk utredare Ann-Sofie Gustafsson har varit föredragande.

I den slutliga handläggningen har också farmaceutisk utredare Kristine Thorell, senior farmaceutisk utredare Marianne Nordling, utredare Fredrik Lundh, utredare Max Herulf, utredare Staffan Gullsby, utredare Gustaf Hedström, utredare Christina Lindberg, jurist Maria Bergdahl, produktansvarig Johan Falk samt produktansvarig Anette Karlsson deltagit.

.....

Janna Valik

Generaldirektör E-hälsomyndigheten

.....

Ann-Sofie Gustafsson

Föredragande